

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Cuvinte nesocotite

(+). Tragedia spaniolă dă lumii de gândit. În fața celor ce se petrec în peninsula iberică istorici, sociologi, filosofi, esteticieni și teologi stau înmărmuriți și se întreabă: cum s'a ajuns aici? unde se va opri avalanșa pustiitoare? și ce-i de făcut ca, cel puțin pentru viitor, atari prăpăduri să fie prevenite? Lucrul e de înțeles, fiind vorba de-un incendiu care ieri a izbucnit în împărăția țarilor pravoslavnici, cuprinzându-o în întregime; azi a răbufnit în Spania catolică; mâine cine știe ce parte de lume va învălui în flăcări, ruine și cadavre?

La noi, între alții, s'a ocupat cu actuala problemă spaniolă și doamna Alexandrina Cantacuzino, prezidenta Societății Femeilor Române Ortodoxe din Vechiul Regat. Drept că nu însiră vorbe multe. Dar și în puținul ce spune în „Universul” (29. VIII. 36), îngrămădește atâtea prăpastii, că-i prea mult chiar și pentru o militanță mai veche a ortodoxismului. D-Sa pleacă dela constatarea, prinsă în fruntea rândurilor ce semnează, că adevărul am sta în fața a ceea ce cheamă „Criză cotică”. Șapoi se repede la preoțimea din patria Sf. Domenic, la Vatican și la întreaga Biserică a Romei. „Ce trebuie să spună lumea astăzi, văzând o țară în care preotul, dela închișișie și până acum, a fost adevăratul dictator al Spaniei și n'a știut s'o cruțe de criza groaznică prin care trece; de războiul fratricid care amenință liniștea lumii... Ce înrădurire aveau acești episcopi azi arși pe rug de acei pe cari atâția ani i-au păstorit? Ce atmosferă au determinat ei.” — Așa dna Alexandrina.

Cu aceeași logică și cu aceeași, dacă nu cu mai multă îndreptățire, ar putea întreba orice necreștin: Ce înrădurire a avut Păstorul cel Mare, Hristos, asupra turmei iudeoști care a urlat din toți bojocii acel teribil: Răstignește-l, răstignește-l? Ce atmosferă au creat apostolii și nemijlociții lor urmași, aruncând fiardor ca să fie sfâșiati, ucși cu sabia, răstigniți, înecați, arși de viu și cu alte feluri de moarte sălnică, săvârșiți din viață? Și, peste tot, când au încetat a pătimi cei ce sunt ai lui Hristos și de când nu mai e biserica, trupul mistic al Răstignitului, semnul căruia i-se zice împotriva?

Clerul spaniol, de mir și monahal, a muncit enorm pentru neamul său. Din rândurile acestui cler, și încă după închișișie, au ieșit uriași ai înfăptuirilor creștine, ca sf. Ioan dela Cruce, Sf. Petru de Alcantara, sf. Ignățiu de Loyola, sf. Francisc de Xaverio, sf. Francisc Borgia și atâția alți apostoli providențiali, cu graiul și cu peana, până la nemuritorii Lopez de Vega și Calderon dela Barca, și alții mai apropiați de noi. Faptul că tovarășii lui Largo Caballero — Lenin al Spaniei —ucid preoții, călugării și călugăritele dovedește doar atâta că emisarii iadului înțeleg să lucreze în spiritul Duhului răutății, prea bine știind că odată bisericii nimiciți, idea creștină e nimicită și ea. Șapoi să se știe și aceea că anarhiștii și bolșevicii spanioliucid tot ce-i personal clerical din ură diabolică față de creștinismul însuși, dar fără disprețul de care au acoperit leniniștii preoțimea și călugăria rusă pravoslavnică. Scena dela Barbastro, cu ceata de călugărași claretani executați în 13 August c., se repetă pretutindenea, sub o formă ori alta. În drum, spre locul morții, călăii îi scuturau de haina monahală, rânjind a piază rea: „Pentru asta, pentru asta vă stingem zilele”. La ceea ce tinerii candidați la mucenicie le-au răspuns: „Pentru asta, pentru asta murim și noi veseli”. Cum au și murit acolo, în curs de 2 săptămâni,

Să ne organizăm!

Rostul asociațiilor religioase — Cum ar trebui să fie cercurile agriste?
de pr. IOAN BORZA

Constatarea păr. I. Oniga, că asociațiile religioase, în mare parte, nu activează și sunt deci inexistente, corespunde adevărului. Iar indemnul pentru o viață sufletească intensă și pregătirea credincioșilor înainte de formarea reuniunilor e cât se poate de naturală.

Totuși teoria se poate perfect inversa: prin asociații să se ajungă la mai multă religiozitate. Asta e doar ținta, și nu întors. Căci de tovarășii în sine nu avem lipsă. Dacă se ajunge fără asociații să se practice cele înșirate la finea articolului păr. Oniga, apărut în „Unirea” din 29 Aug.: mărturisiri lunare și la sărbători; adorație euharistică; rozar, lectură, colecte, împodobirea bisericii șcl., — atunci întreg scopul asociațiilor religioase e atins și înființarea lor devine superflua.

Nu fac această inversare din plăcerea de a critica, pentru că înțeleg dorința păr. Oniga, ci vreau altceva. Vreau să știu de ce asociațiile din chestie n'au multă viață chiar și'n cazul când preotul e cât se poate de activ și însuflețit? Când a predicat dogme nu floricele, și a explicat ani de rând rostul, de ex. al Agrului, când același „metodă” și-o menține și totuși tovarășii dorm. Și mai ales aș vrea să știu cum aș putea introduce cu un an mai curând acele minunate practice religioase menționate și atât de mult dorite, când cu predică și cateheza și indemnurile faci cale scurtă în timp lung și deatătea ori ești silit să o lai iară și iară dela'nceput?

Lăsat preotul singur singurel în mijlocul credincioșilor cu legion de obiceiuri „stră-

nu mai puțin de patruzeci de membri ai congregației claretane. (Osservatore Romano, 29. VIII. 36). Și cum s'au stins, în toate părțile de sub teroarea anarhistă-bolșevistă, alte sute de „vino-vați” de aceeași crimă.

Insinuarea dnei Alexandrina că Vaticanul n'ar fi reacționat față de nelegiuirile din Spania și nici n'ar face așa ceva, fiindcă Biserica Romei „este o Biserică politică și de aceea nu se poate rosti, neștiind cine va fi biruitor politicește”, e un neadevăr sfruntat. Au anunțat doar toate agențiile de presă că Sf. Părinte a protestat la Madrid cu toată indignarea împotriva atrocităților comise de guvernamentali față de preoțime, călugărișe și clădiri bisericești. Și mai știe toată lumea care vrea să știe că același Căp al creștinătății a rânduit rugăciuni publice pentru cei năpăstuiți și subvenționați de trimișii Kominternului moscovit. Mai mult: în lungul și latul Italiei (cași în alte părți de lume de altfel) se fac colecte pentru refugiații din acel iad. Asta tot la indemnul Popii. — De așa ceva însă dna A. Cantacuzino nu prea vrea să audă. Și dacă nu vrea, cine poate s'o facă să vrea? Noi nu. Și nici nu pentru aceasta am scris rândurile de mai sus.

moșești”, — superstiție, blasfemie, avariție, beție, conservatorism rău etc. —, cu această „turmă” atăcată și momită din toate părțile de fronturi și partide și gărzi, singur, în spate cu grijile infinite ale unei sărăcii lucii și o duzină de „moștenitori”, — cum ar putea aduce în parohie acel suflu al spiritului, când după zeci de ani de străduinți și lacrimi își vede turma bolnavă de același grozav morb: nepăsarea, legănarea bietului suflet în somnolența aceeași vechi cadențe de tropare nasale, de rugă mecanică și tămăleri binemiroșitoare? Câți preoți nu și-au irosit anii aprinși ai tinereții în planuri mărețe și iluzorii, câți nu au activat cu frenezie și statornicie ca în urmă să constate trista realitate a satului; cum am fost așa rămânem, dacă nu mai rău.

Dacă „țăranul modern” de azi, abrutizat și luat și el de viteza timpului ca butucul de valuri, e inflexibil la adierea mulcomă a spiritului, dacă din vuetul infernal de azi nu poate distinge chemarea spirituală a preotului — oare nu e cazul ca preotul să cheme de ajutor o trîmbiță mai puternică, mai stridentă chiar? Și oare nu asociația religioasă ar trebui să fie acea trîmbiță acompanietoare chemării preotului, acea organizație puternică ce să pătrundă în sate în mod irezistibil, să pună stâlpi de foc lângă lumina lumii (preotul), să atragă, să conducă?... Oare nu asociațiile, prin organizarea lor concentrică, sunt menite să dea ajutor preotului? Dacă da, cum, în ce formă se dă acest sprijin?

Exemplu? Fie... Agru. — Eu preotul din sat să-l înființez și dirijez. Eu să plasez insignele și cărțile de membru, (la ce insignii și cărți?) Eu să scot taxa de membru. Eu să procur steagul (de ce steag?). Colecte tot eu. Eu să țin predicile și conferințele. Eu să dirijez ședințele. Dacă-mi trebuie cor, să mi-l „fac” eu. Dacă vreau „fond” să-l caut tot eu. Eu și eu, și din acest eu pleacă tot Agrul ce se extinde exact până la confiniile parohiei mele și... atât. Oare conferințe și coruri, șcl. n'ași putea face și fără steag și etichetă? În loc ca el, Agru, să-mi ajute, mi-e o nouă povară pe amărâșii-mi umeri, o nouă împărțire a prealmpărțitelor mele modeste puteri și o șansă de reușită în minus.

Nu știu cum înțeleg conducătorii asociațiilor religioase să lucreze efectiv în parohii, dar cu cât s'a făcut până acum, au asociațiile exact atâta viață câtă le-a putut da preotul. E așa pentru că... așa e. Și altfel ar fi, dac'ar fi cum ar trebui.

Regulamentul general al Agrului, pe lângă comitetul diecezan și parohial, prevede, sau mai bine zis: permite (!) în art. 21 înființarea

cercurilor Agrului; cercuri cari pân' azi nu există. Și n'am prea auzit nici să se ceară înființarea lor, deși sunt cele mai importante, din punct de vedere practic, din toată organizația. Dela comitetul diecezan la cel parohial e o cale atât de lungă... Și deosebire atât de mare! Primul e... inima, al doilea sunt degetele, dar lipsește între ele... artera. În politică avem dela centru pân' la sat o sută și una de legături, copcii, zale cari mențin legătura și transmit sugestiile și ordinele. În asociațiile religioase ne mulțumim cu centru' și extremitățile, (adevărate „extremități“)! Câtă depărtare Doamnel!

E chestie de viață pentru Agru să i-se desăvârșască organizația. Să se încorporeze central cu membrii, prin mijlocași destoinici, organizația de centru indispensabilă. Cum? — Eu de aici, din rândul agrisților desorientați și somnolenți o văd limpede în formația următoare: Să se adune într'un cerc de activitate tot câte 6—8—10 parohii vecinașe, conduse de un comitet energetic, din 3—4 mireni și un preot, care va fi de obicei spiritualul agrisților. Cel puțin odată în an să se concentreze agrisții din acele parohii sub conducerea de acasă în parohia designată de comit. cercului, — spre a-se valida împreună: cuminecări în corpore, (par'că insigniile ar prinde un rost!) procesiuni în cântece religioase (steagul devine simbol!), zedință cu o conferință temelnică, coruri, declamări, lectură, etc. și întoarcere în procesiune. — Să se suprapună acestor cercuri — organizația districtuală, condusă de comitetul districtual: 3—4 mireni și protopopul. Odată în an să se concentreze toți agrisții din district spre a desfășura un program și mai vast și mai înălțător. — Să convină credincioșii între ei să-și însușească ambiția emulației în bine, să simtă puterea ce se degajează din forțele unite și disciplină. Să se obișnuiască a obosi 10—15 Km. pentru suflet și biserică, cum s'au obișnuit să plece cu traista în spate la București de dragul unui partid politic. Să pregătim elemente active, conștii de forța lor, ca'n ceasul greu un ordin scurt dela centru să poată concentra în 48 ore o sută mii de agrisți hotărâți pentru crezul lor.

Așa e asociația asociației: să albă cohe-

sione. Cum e locul: o undă dela un capet pune toată apa în mișcare.

Și încă ceva: disciplină. Să se pretindă ori activitate ori desființare: de ogoare buruinoase nu avem lipsă. Cuvântul de sus să fie sfânt, autoritar și împlinit, ori... sancțiunea. Să se deprindă mireni noștri cu mobilitatea, cu executarea promptă, căci altfel ce folos de steag mucegăit în turnul bisericii și medalia uitată în ladă? Să vedem obraje îmbujorate în entuziasmul procesiunii în marșul creștin „Noi vrem pe Domnul!“ Să vedem coloanele agrisților și a altor tovarăși creștini admirate sub falfăirea stindardului creștin, simbolul zilei de mâne!

Atunci și numai atunci asociațiile religioase își vor ajunge scopul, nu vor mai fi greutate preotului, ci îi vor da ele sprijin și suflet parohiilor. Atunci fumul de tămâie nu se va mai pogori să moleșească trupul — ci se va înălța spre Domnul, ducând ruga sufletelor treze.

Disciplină în facultățile și seminariile teologice ortodoxe. După cum relatează gazetele, săptămâna trecută s'au întrunit la ministerul Instrucțiunii, sub prezidiul titularului acestui departament, decanii tuturor facultăților de teologie, directorii academiilor teologice din Ardeal și a tuturor seminariilor din țară. Cu acest prilej d. dr. Angelescu, ministrul Instrucțiunii, după ce a făcut o largă expunere asupra activității seminariilor și facultăților de teologie, a rugat pe cei prezenți să-și arate părerea în legătură cu felul cum înțeleg să organizeze pe viitor învățământul teologic, ca să corăspundă înalței sale meniri.

În expozeul său ministrul școalelor, atrăgând atenția celor pe cari îi privește, asupra disciplinei elevilor și studenților ce va trebui negreșit să fie supravegheată în deaproape și dând cetire și la trei scrisori ale Sanctității Sale Patriarhului Miron Cristea, a precizat că nu va mai permite în nici o școală teologică nici elevilor, nici profesorilor, să facă politică, ori să fie înscrși în vre-un partid politic. Iar cei ce vor nesocoti aceste dispoziții vor fi supuși măsurilor disciplinare prevăzute de legi și regulamente, conform deciziunilor mai recente.

Toți cei prezenți au recunoscut îndreptățirea celor susținute de d. dr. Angelescu, dar au observat că pentru a se ajunge la scopul dorit, trebuiește sporit numărul spiritualilor seminariali, și mai ales a burșelor. Totodată s'a mai insistat și asupra necesității de a mări capacitatea internatelor, ca viitorii preoți să poată trăi într'o atmosferă mai prielnică misiunii ce-i așteaptă.

Ritualul tainei sf. Botez

— Rânduri de lămurire —

Mărturisesc sincer c'am rămas emoționat — în primul moment, când am văzut în lumina tiparului răspunsul-critică al fratelui nostru Domnul, păr. T. Herineanu, din „Unirea“ noastră, Nr. 35, din 29 August c. în legătură cu articolul meu: „Ritualul tainei sfântului botez“ apărut în „Cuvântul Adevărului“ dela Bixad. M'a nemulțumit însă, — ca să nu zic că m'a indignat — când am văzut felul cum s'a tratat scrisul meu.

De aceea în cele ce urmează în primul rând caut să precizez un lucru: — Eu numai după discuții în prealabil cu mai mulți frați preoți am scris acel articol. Pentru care fapt destulă lume preotească s'a și bucurat când l-a văzut tipărit. Și împrejurarea că păr. Herineanu ripostează hăt din dieceza Clujului, denotă că s'a atins coarda cea subțire, și mă mir că un frate preot încearcă să apere obiecțiile criticate de mine, încurajând prin aceasta și perpetuând răul nărav ca ceremonialul Sf. tainei a Botezului să se ciopârțască de unii și de alții în tihă și fără tulburare.

Decât: așa ajungem acolo că poate să facă fie care cum îi taie capul. Eu însă cred că trebuie să ne ținem de carte. Și ca să flu din nou documentat în ceea ce susțin, apelez la bunăvoința On. cetitorii și a redacției „Unirii“, citând din *Ritualul* păr. arhieru Ioan Borș, (Lugoj 1881, pag. 85—86): „...Insemnarea la frunte și la piept cu semnul crucii, este simbolul depărtării spiritului răutății, care mai cu seamă se incuibă în mintea și în inima omului... După rugăciunea pentru primirea celui chemat spre botez, zicând la fiecare suflare rugăciunile prescrise... Exorcismele sunt

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Frații împreună

— Vorbirea de deschidere a adunării generale a Reuniunii de misiuni sfinte, ținută la 4 Septemvrie 1936* —

de păr. Ștefan Roșianu

Onorată adunare generală,

Dupăce am implorat ajutor și har de sus peste activitatea noastră, să-mi fie îngăduit a-mi exprima bucuria sinceră, putându-Vă saluta, iubii frați, în adunarea generală convocată în temelul §-ului 28 din statutele Reuniunii de misiuni sfinte. Vă rog, să-mi dați voie, ca în chip deosebit să exprim adâncă noastră bucurie a tuturor pentru prezența îndatoritoare a păr. Dr. Ioan Bălan, episcop numit pentru dieceza Lugojului. Fericită dieceză, că nu rămâne văduvită. În locul părintelui Ale-

xandru, pe care blândețele, altruismul și munca intensă: marele capital moral și intelectual, de care dispune, l-a ridicat în fruntea celei mai însemnate biserici orientale catolice, — Lugojul primește de părinte un preot de un frumos caracter, cu o vastă activitate pastorală, literară și culturală, care, ori unde a fost trimis să muncească, a reprezentat biserica demn, cu zel și cu temelnică pregătire. Îi felicit sincer în numele tuturor și-i fac cele mai călduroase urări pentru o muncă binecuvântată și rodnică de episcop. Deodată îi exprim recunoștința noastră, pentru că ani de-a rândul a condus cu însuflețire Reuniunea de misiuni și pentru că totdeauna a fost gata, să facă pe misionarul, ori unde... La mulți ani stăpâne!

Bucuria, omagiile și felicitările noastre pentru I. P. S. Mitropolit Alexandru se vor tălmăci într'o telegramă, în numele adunării.

Mai pe urmă ne-am întrunit la 7 Sept. 1934. Împrejurări independente de voința noastră ne-au împiedecat, să ne adunăm și în anul trecut. Acum, ajutați de Domnul și de mulți bărbați buni, s'au făcut toate eforturile pentru a nu se mai trece peste dispozițiile citatului §.

Ne-am întrunit, ca să examinăm și să ne pronunțăm asupra bilanșului activității din

trecut și să luăm cuvenitele măsuri pentru o muncă și mai rodnică în viitor spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele bisericii și poporului nostru. Roadele acelei activități trudnice va fi îmbogățirea cu harul Domnului a întregii noastre ființe: a păstorilor și păstoriiților. Primind acest har, ca merinde, vom urca tot mai sus munții spirituali pentru gustarea bucurii și fericirii în limpezimea orizontului larg și în prospețimea aerului, ce le oțet culmile munților.

Fraților, par'că n'icând n'a fost mai necesară examinarea conștiințelor, a activității personale, cum și a tagmei întregii preoțești, ca în timpurile acestea apocaliptice, de grozavă criză morală, a cărei record înflorător e cumplita tragedie spaniolă, unde se incendiază bisericile, se profanează altarele, se asasinază până și inofensivele și blândecele călugărițe, se jefuiesc mormintele, se distrug monumentele artistice și religioase, deosebit cele mai importante opere divine, cari sunt oamenii. Toate acestea în lupta fraților de un sânge, de o limbă și de o lege. Cât de sinistre sunt ecourile prăbușirii altarelor și ale gemetelor dureroase ale celor arși de viii — Acestea se întâmplă în era celui uimitor progres tehnic: în zilele trenului, automobilului, a aeroplanului, a radio-ului și atâtor feluri de raze. Ce folos

* La această adunare generală a Reuniunii Arhidiecezane de misiuni, a luat parte preoțimea aflătoare într'a doua serie de exerciții spirituale, și altă lume bisericască din gremiu și din afară. S'a constatat cu mângăiere că în ultimii doi ani s'au ținut 100 misiuni populare, cu rezultate admirabile. Și s'au luat hotărâri ca această operă apostolică să fie intensificată, spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor. Căci bunăvoință misionară și râvnă pastorală este. (N. R.)

rugăciani compuse din locurile sf. Scripturi, în care biserica în numele lui Dumnezeu afurisește spiritul răutății ca să se depărteze dela sufletul botezândului și să se nimicească puterea și răutatea învechită a aceluia.

Prin aplicarea exorcismelor sau a rugăciunilor de curățire, ni-se revoacă în memorie credința noastră despre păcatul strămoșesc. Protopărinții și cu dânșii toată omenirea s'a depărtat de către Dumnezeu și s'a făcut sclav păcatului și diavolului; deci pânăce legătura aceasta cu diavolul nu se nimicește, până atunci nici nu se poate cugeta la unirea cu Dumnezeu. Drept aceea biserica înainte de toate are să înfrângă și să strice legătura aceea; — și aceasta o împlinește după exemplul Mântuitorului și amăsurat puterile date sf. Apostoli și tuturor celorce cred în Hristos, prin exorcisme.

Că'n *Tipicul* pâr. *Bojor-Roșianu* ed. II, și în *Uzul Sacramentelor* de pâr. *Flueras* se admit omiteri în unele cazuri, e de înțeles. Doar și *Euhologiul* o spune că în caz când pruncul va fi slab, și în primejdie de moarte, atunci se lasă rânduiala cea lungă a sf. Botez și se face rânduiala cea scurtă. — Dar în acest caz, și nu când îl vine gust preotului să ciuntească slujba. Pentrucă odată deschisă porțile aceasta, nu se mai poate prevedea unde ne-am opr.

Acum vr'o 7 ani mi-aduc aminte că și la mine a venit o femeie ortodoxă cu un copil să-l botez „c'a fost fără de timp și nu trăește”. I-am explicat rânduiala cea scurtă a sf. Botez. Am botezat apoi pruncul după acea rânduială. Și bine a fost. Pentrucă băiatul a murit înainte de a ajunge mamă-sa cu el acasă. În cazuri ca acesta se admit omiteri, ori rânduiala cea scurtă a sf. Botez. Dar când se săvârșește un botez solemn și el se termină în mai puțin de 20 de minute, apoi să fie cu iertare pâr. Herineanu, dar aceasta nu se poate îngădui!

Sunt ucenicul și fiul sufletesc, convertit dela ortodoxie de pâr. canonic Iugojan *Dr. Ioan T. Marianescu*, fost preot misionar și prof. de teologie (la dogmatică și filozofie, în Gherla apoi în Lugoj), persoană de mare și meritată cinste în biserica noastră — și cu drag îmi educ aminte și o spun și a altora că ntre altele — mi-a zis și următoarele: „Fă tot ce-i scris în carte, după cea mai bună conștiință a Sf. Tale”. Sf. Sa citea și exorcismele toate, rostea și ectenile, ducea și cantor la

însă de lumina orbitoare a soarelui, dacă zăpada plânge sub picioarele trecătorului pe câmpia moartă: fără verdeață, fără flori, fără fructe. Ce folos de civilizație, dacă toate invențiunile sunt pentru distrugerea inventatorului: a omului.

Cum a triumfat răul în măsura aceasta înspăimântătoare? Mi se pare, pe calea pe care devine tiran fără milă și fără rușine și în viața omului o aplicare rea, necontrolată și nedisciplinată la timp, cu care patimă apoi nu mai e cu putință nici un compromis. Ține pe om în lanțuri, din cari sunt rari de tot, cari evadează. Acelaș proces se desvoltă și în familiile terorizate de copiii răi. Judecătorul Eilii — La fel se întâmplă și în societatea, în care autoritatea legală, păcătoasă, ori lașă fiind, n'are curajul represiei. Ori imprudentă și fără tact fiind, îl prea are. Ajungând autoritatea în criză, cel rău o intimidează, nu se teme de sancțiuni; se abate după situații proventuase și după onoruri, până ce pune mâna pe putere, cu care apoi restorănă ordine, legalitate, armonie socială, drept de proprietate, prestigiu. Calcă în picioare noțiunile de religie, de familie și de Patrie, singurele, cari pot feriți popoarele.

(Va urma).

botez și tămăla la toate botezele ce le-a făcut într'un an și ceva aici la Cib. Despre neultății mitropolit Mihali și Vasile Suciu spun celce i-au cunoscut deaproape că și Tatăl nostru îl rosteau din cartel!

Iar în ce privește citatele mele luate din manualele pâr. canonic *Brinzeu*, de a căror pasagii m'am servit în articolul meu, pe care anume l-am trimis la „*Cuv. Adev.*” să fie citit numai de preoți și nu la „*Unirea*”, care merge și în mâini laice, aș vrea să știu, de ce n'ar avea dreptate în ceea ce afirmă acest valoros erudit și publicist al Bisericii noastre și fost prof. de teologie? Și cu ce l-ar fi alte cărți superioare?

Cred că pâr. Herineanu, și toată lumea de bine, mi-a înțeles și îmi înțelege gândul cu care am scris ce am scris. Nu m'a mânat dorul de polemică ci sentimentul datorinței de a preveni un rău ce nu-l iertat să se încuibă la noi. Am spus-o mai sus c'am fost ortodox. El bine: trecând din convingere la Sf. Unire, vreau să văd pe toată linia în Biserica pe care o slujesc cu credință și devotament nu ceva egal cu ceea ce am părăsit, ci ceva mult; mult superior! — Cum și observ în majoritatea cazurilor. Ceea ce nu înseamnă că tentativele contrare ce vreau să-și câștige drept de cetățenie, să le tolerăm cu inimă ușoară. Da ori ba? Clara pacta boni amici și: Hristos în mijlocul nostru!

Pr. Sabin Olea

Serbări grandioase la Târgu-Mureș. Capitala Secuimei a fost, de praznicul Nașterii Preacuratei, teatrul unor manifestații religioase-române ce au umplut de sfântă mândrie pe toți uniții noștri, și pe toți Românii de bine ce au luat parte la ele. Fiește că cei dintâi cari au avut drept la aceasta, au fost: venerabilul pâr. E. Câmpianu, parohul-protopop al Tg. Mureșului, cu frații preoți împreună muncitori în acelaș oraș și cu inimosul curatorat bisericesc ce le-a stat într'ajutor ca să se poată realiza vechitul vis de a avea acolo o impunătoare biserică română unită. Ceea ce a și isbutit într'un chip ce a trecut mult peste așteptări.

Sfințirea noiei splendori arhitectonice (opera d. ing. V. Vlad) și zugrăvicesții (d. Simonescu) s'a săvârșit prin I. P. S. *Dr. Alexandru Nicolescu*, mitropolitul Blajului, care a sosit în localitate încă din prezidiu. Și cu Excelența Sa a mai venit și altă lume, din Blaj și de alurea. Din Blaj au participat la solemnitățile dela Tg. Mureș: Ilustrățiile lor: *Dr. V. Macaveiu* și *Iacob Popa*, apoi părinții canonici: *Dr. Tatar* și *I. Moldovan*, cu pâr. *Dr. S. Todoran* și pâr. *Dr. I. Cristea*. Tot din Blaj, dar reprezentând Reuniunea Femeilor Române Unite, a fost dna *Hopârtean* și dnele *Hossu* și *Micu*.

Actul sfânt al consacrării noului lăcaș de închinare a fost oficiat în sobor de 12 preoți, în prezența d. *Valer Pop*, președ. Agrului și ministru al Industriei și comerțului, mai fiind de față și alte notabilități, ca d. *Dr. Porubski*, prefectul județului, d. *Dr. Dandea*, preș. comisiei interimare; pâr. *Rusu*, protopopul ortodox al Tg. Mureșului; *Ilarosi Bela*, paroh-abate; d. *Dr. Florian*, medicul-șef al orașului; prof. *Dr. Bozdoc*, *Tr. Popa*, ș. a., cât nu l-a mai încăput noua clădire la care au venit într'o procesiune impozantă, dela vechea biserică. Răspunsurile corale le-a dat corul Reuniunii „*Sf. Maria*” din Cluj, dirijat de d. *Caranica*. Cuvântul pâr. mitropolit, impletit din reflexele naturalului și supranaturalului, a vrăjit și el noul lumii în suflete și noul lucruri în priviri.

După slujba care s'a sfârșit la ora 1, au urmat, vreme de trei ore, recepțiile la Pri-

mărie, apoi banchetul în „*Sala de oglinzi*” a Palatului Cultural. Iar seara s'a dat un concert cu puncte de muzică și cor religios și român popular, condus tot de d. *Caranica*.

În ce privește cheltuielile avute cu ridicarea monumentului de artă dela Tg. Mureș, construcția a costat 12.500.000 Lei. Statul, din partea sa, a contribuit cu 700.000 Lei; județul cu 3.452.000 Lei; municipiul cu 3.940.000 Lei; Reuniunea Femeilor din loc cu peste o jumătate milion Lei; pe calea Preaven. Ordinariat s'au dat în același scop 1.355.000 Lei. Și multe alte danii, mai mici și mai mari, s'au vărsat mulțumită aceluiaș spirit de jertfă din care a răsărit catedrala târnosită de praznicul Nașterii Preacuratei. — Ajute cerul să vedem înfăptuită și dorința exprimată la recepții de d. *Dr. Dandea*: vicariat român unit (și ortodox) în capitala Secuimei! Așa să fie!

Dăscăliștea în congres general. Duminica trecută s'a ținut în capitala Bucovinei congresul general al învățătorimii din toată țara. Intre alte probleme de breaslă s'au dezbătut în acest congres și măsurile ce sunt a se lua cu privire la întreținerea școlilor, creșterea și utilizarea veniturilor școlare și compunerea comitetelor școlare. S'a cerut ca salariul inițial al învățătorilor să fie 3000 lei lunar; înaintarea în grade automată; copiilor de dascăli să li-se facă favoruri la școală, etc. Asemenea s'a pretins și dreptul învățătorimii de a participa activ în viața publică a statului, și de a se bucura de egalitate pentru consiliile comunale și județene.

La acest congres a participat și d. *dr. Anghelescu*, ministrul instrucțiunii care a făcut destăinuirea că ne-ar trebui 80.000 învățători și nu avem decât 47.000; ne lipsesc 40.000 școli și nu avem decât 20.000. Fapt, care explică numărul mare al analfabeților. De aceea a subliniat datorința statului de a întări școala și de a da salarii mai cinstite învățătorilor. Fiindcă altfel „este inadmisibil să cerem unui învățător să facă un adevărat apostolat, când nu-i dăm decât 1500 lei lunar”. — Foarte corect și just. Aceleași considerente militând însă și pentru biserică și slujitorii ei, vremea ar fi să fie apreciați și aceștia după vrednicie.

Știri mărunte

INSTALAREA NOULUI MITROPOLIT. Aflăm la încheierea foii că I. P. S. **ALEXANDRU NICOLESCU** Marția ce vine va face la Sinaia, în fața Majestății Sale, jurământul de credință, iar Sâmbătă, în 19 Septembrie va avea loc instalarea în scaunul vlădicesc al Blajului. — Binecuvântat cel ce vine întru numele Domnului!

Distincție binemeritată. După cum scrie *semioficiosul* „*Osservatore Romano*”, *Preafer. Părinte dela Roma* a ridicat pe **PREAȘ. IULIU al Clujului** la înalta demnitate de asistent al Tronului Pontifical, demnitate ce, de obicei, se acordă arhiepiscopilor. — Întru mulți ani, Stăpâne!

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri: pâr. *Gh. Boertu* din Bord, paroh la Lechința; pâr. *Victor Anghel* din Daia, admin. paroh. la Feldioara, iar nouhirotonitul pâr. *V. Pitea* admn. paroh. la Bolintineni și Păsăreni.

— Ven. Ordinariat al Maramureșului a promovat de parohi pe pâr. *Daru Vlad* din Sighet II și pe pâr. *Tit Berinde*, Sighet III. Acelaș a numit de administratori parohiali pe pâr. *Liviu Birlea* din Băița-Sălaj la Tur; pe pâr. *Alex. Ardelean* din Glod la Valea Chioarului; pe nouhirotoniții: *Dumitru Mercea* la Băița; *Victor Achim* la Cuța;

Grigore Pop la Glod; Mihail Pop la Odoreu; fostul actuar la Serviciul Administrativ, pâr. Gheorghe A. Costin, la Chiuzbaia, iar clericul absolvent, rev. Ioan Filîp a fost numit actuar la Serviciul Administrativ. În deficiență a fost trecut pâr. Victor Silaghi din Valea Vinului. — Cateheți au fost numiți la Baiamare rev. Ioan Muntean abs. de teologie, iar la Sighet rev. Aurel Setel, iarăși abs. de teologie.

Misluni populare. De praznicul Nașterii Preacuratei în Arhidieceză s'au ținut misiuni populare, în zilele de 5—8 Sept. c., în *Somoștelnicul* pâr. Nicolae Deac. Vestitor al cuvântului a fost pâr. Dumitru Neda, redactorul nostru. La ascultarea foarte numeroaselor spovedanii au dat ajutor și frații preoți: Dumitru Moldovan din Lăscud; Dumitru Pop din Giuluș; Aurel Cosma din Vidrasău și pâr. Deac, preotul local. Biserica a fost tixită de credincioși la toate cuvântările. Bucuria enoriașilor pâr. Deac, cași mângâierea Sf. Salé și a preotului misionar, sunt mai mari decât să poată fi prinse în cuvinte.

Locale. Luni, de Înălțarea Sfintei Cruci, va predica în catedrală pâr. Ioan Moldovan, canonic mitropolitan, iar Duminecă după Înălțarea Sf. Cruci va predica pâr. Dr. Gavrilă Pop, profesor de religie.

Surdomuți în audiență la Sf. Părinte. Duminecă, în 16 August c., Vicarul Domnului a primit în audiență un grup numeros de surdomuți de sub îngrijirea alor două cizuri călugărești. Cum în acea zi în Biserica Apusului tocmai se citise evanghelia cu surdomutul, Sf. Părinte a rostit pentru cei prezenți o duioasă omelie ocazională inzistând asupra acelui mult grăitor suspin al Mântuitorului reliefat de evanghelist. Le-a mulțumit apoi pentru prețiosul »tesaur spiritual« (rugăciuni, jertfe de bunăvoie, ș. a.) oferite de dânșii asigurându-i că deși li sunt dragi toți fiii bisericii catolice, de inima Sa părințească totuși cei mai aproape sunt cei care sufăr.

Pentru încetarea nebuniei vitezel. Episcopul american Msgr. Mc Auliffe din Hartford a scris nu de mult o pastorală împotriva nebuniei vitezei automobilistice care seceră cu nemiluita vieți omenești, călcând în cel mai grav chip porunca a cincea dumnezeiască. — Asociația »Catholic Evidence Guild« a tipărit și ea o rugăciune cu aprobare bisericească și care are în vedere stârpirea aceluiaș rău. Rugăciunea sună așa: »Sfântă Maică Preacurată și Sf. Iosife, conduceți-ne voi astăzi; sfinte Rafail și Mihail veghiați asupra drumului nostru; rugați-vă pentru noi; apărați-ne să nu cădem și călăuziți-ne în ceriu la sfârșitul celor din urmă călătorii ale noastre«. După care urmează: Tatăl Nostru; Născătoarea; Mărire, și cererea de încheiere: »Sfinte Christofor, roagă-te pentru noi«.

S'a aflat noul Dalai-Lama! Din Calcutta vine știrea că truda de doi ani a »monahilor« buddiști pentru a descoperi copilul în care s'ar fi reîncarnat sufletul defunctului Dalai-Lama a fost încununată cu succes. Se ține însă în cel mai mare secret locul unde s'ar fi aflând noul ales al ursitoarelor. Cei inițiați au lăsat totuși să răsuflă atâta că s'ar fi născut »într'o casă cu două etaje, din Asia Orientală«. — Cel puțin agenția *Rador* așa e informată.

Regina Italiei patronează asociația »Pro Oriente Christiano«. Înființată la 1931 în seminarul italo-albanez unit din Palermo, asociația aceasta a trezit în Italia un curent puternic de simpatie și de studii și rugăciuni în vederea unirii Răsăritului disident cu Scaunul Sf. Petre. Anul acesta numita asociație va ținea, cu acelaș obiectiv, la Bari, în zilele de 13—20 Sept. c., un congres ce se prevede a fi dintre cele mai strălucite. Regina Italiei, Elena, — fiica fostului rege, ortodox, al

Munteneșului — printr'o scrisoare recentă, a anunțat pe card. Lavitrano, preș. acestei asociații, că primește bucuroasă să patroneze asociația »Pro Oriente Christiano«, remarcând că-i este bine cunoscută »opera profund creștină și socială« a asociației din chestie.

Acțiunea Catolică în Mexico. Toată furia comunisto-francmasonică deslănțuită vijelios împotriva catolicismului în ultimii ani, n'a putut ucide conștiința creștină luată la ochi. După cum anunță *News-Service* în 28 din 32 eparhii câte numără Statul Federal mexican, Acțiunea Catolică are nu mai puțin de 1832 ramificații cu peste 120.000 membri. În luna Iulie din acest an delegați din toate ținuturile au venit la al treilea congres național acționist ținut în chiar capitala Mexico. Intre alte hotăriri importante luate cu acest prilej e de remarcat hotărîrea de a lupta și pe mai departe cu toată energia în contra învățământului anti-religios în școlile statului.

Cele mai bine de 1000 botezuri ale unui bătrîn. În lunie c. s'a stins din viață la Tau-Tze-shan (China) un bătrîn venerat în părțile acelea pentru evlavie-i pe cât de discretă, pe atât de adâncă. După înmormântare, cercetându-se lucrurile rămase dela dânsul, s'a dat și peste niște însemnări în cari erau trecute, zi de zi, botezurile administrate de acest bun bătrîn copiilor păgâni muribunzi. Fără să fie spus ceva misionarului — care, poate, ar fi găsit motive să-l împiedice — și fără să treziască vre-o bănuială, dânsul, după cum notează agenția *Fides*, a botezat, în felul acesta, până la capătul vieții sale, mai bine de o miie copilași păgâni ce altfel ar fi trecut în veșnicie fără neprețuitul dar al tainei sf. botez.

Neamțul cenzurează pe Papa. În raiul lui Hitler nimeni nu va mai putea păcătui. Fiindcă nu mai există libertate. Cenzura e stăpână peste toată vorba. »Oficiul pentru stimularea scrierilor germane« n'are alta de făcut, decât să cerceteze tot ce se scrie și să le eticheteze, din punct de vedere al doctrinei naziste, ca »pozitive«, adica bun, »acceptabil cu restricțiuni«, ori »rele«. În ultima listă a acestui »Index« nici o singură carte catolică n'a obținut nota »pozitivă«. Au fost însă admise »cu restricțiuni« — mai e vorbă? — enciclicele lui Pius XI, publicate de o mare editură germană. — Bravo Hitler!

Spre știre. Casa de Depuneri și Consemnațiuni prin Administrația Financiară respectivă primește depuneri voluntare spre fructificare acordând o dobândă de 2% anual. Dobânda nu este prea mare însă este suficient compensată prin solidaritatea Cassei, prin garanția Statului și prin ușurința ce o au atât la depunere cât și la ridicarea banilor, fie prin aceia Adminis-

trație fie chiar și prin centrala din București, pentru care vă rugăm să primiți mulțumirile noastre. — Administrator Financiar: *Indescifrabil*; Șeful secției: *Mario Moldovan*.

Cele mai bune șanse de câștig cu lozurile »AURORA«. Birou de desfacere: Banca Generală de Credit Exp. Blaj.

CASINA ROMÂNĂ BLAJ

Convocare

Membrii Casinei Române din Blaj, se convoacă la

Adunarea generală

care se va ținea Duminecă, în 20 Septembrie c. 11 a. m., în localul Casinei, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării,
2. Raportul general al comitetului,
3. Raportul casierului,
4. Alegerea comisiilor pentru cenzurarea rapoartelor de mai sus și descărcarea comitetului.
5. Completarea comitetului,
6. Eventuale propuneri.

Dacă adunarea nu întrunește numărul de membri recerut de statute, se amână pentru 27 Septembrie 1936.

Blaj, din ședința de comitet ținută la 7 Septembrie 1936.

Dr. Cornel Ordace
președinte

prof. V. Stoica
secretar

AVIZ

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului Cler Unit Român, că în atelierul meu pregătesc reverenți și ținade reglementare.

Rog binevoitorul sprijin.

Cu distincă stimă

PETRU STOICA

M. Croitor Diplomat și Medaliat al Academiei Române de croitorie din București

BRAȘOV, Str. Reg. Carol Nr. 25. Et. I.

(1-4)

NU UITAȚI

să reînoiți lozul Dvs. pentru tragerea clasei a 3-a, care va avea loc la 15 Septembrie, pentru că la tragerile clasei a 3-a și a 4-a se vor distribui peste

241,000.000 lei

și foarte ușor puteți fi

MILIONARI!!!

Cele mai bune șanse de câștig au lozurile AURORA

Birou de desfacere:

Banca Generală de Credit Exp. Blaj